

UZ STUPANJE NA SNAGU ZAKONA O PRIJEVOZU OPASNIH TVARI

Zakonom o prijevozu opasnih tvari (N.N., broj 79/07.) koji stupa na snagu 1. siječnja 2008. prestaje važiti dosadašnji Zakon o prijevozu opasnih tvari (N.N., broj 97/93.) i izmjene i dopune Zakona o prijevozu opasnih tvari (N.N., broj 151/04.).

Novi Zakon, kao i ostali podzakonski akti iz navedenog područja koji će biti doneseni tijekom 2008. godine, donesen je prvenstveno iz razloga što prema Procesu o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Hrvatske i Europske unije i njezinih država članica postoji obveza usklađivanja hrvatskih zakona s pravnom stečevinom Europske unije. Ovaj Zakon usklađen je s do danas važećim međunarodnim ugovorima (sporazumima, konvencijama) koji se odnose na prijevoz opasnih tvari u cestovnom, željezničkom, unutarnjim plovnim putevima i zračnom prometu.

Upravni i inspekcijski nadzor nad provedbom ovog Zakona u djelokrugu svoje nadležnosti provodi **Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka**, osim u području koje se odnosi na prijevoz eksplozivnih tvari i prometa, čiji nositelj je **Ministarstvo unutarnjih poslova**, odnosno prijevoz radioaktivnih tvari i nuklearnog materijala, čiji nositelj je **Državni zavod za zaštitu od zračenja**, a **po potrebi i ministarstvo nadležno za zdravstvo, ministarstvo nadležno za zaštitu okoliša, ministarstvo nadležno za obrazovanje kao i Državni zavod za nuklearnu sigurnost.**

Zakon, osim općih odredbi, obuhvaća:

- **Odredbe koje se odnose na sve grane kopnenog prometa, novice:**
  - za dopuštenu ambalažu; označavanje znakovima upozorenja, natpisima, oznakama i listicama za označavanje opasnosti; odobrenja za pojedine vrste ambalaže pri čemu odobrenje za ambalažu za prijevoz radioaktivnih tvari i nuklearnih materijala izdaje Državni zavod za zaštitu od zračenja, za prijevoz tekućih zapaljivih tvari i plinova, cisterni, fiksno pričvršćenih za vozilo, u cestovnom prometu izdaje pravna osoba koju ovlasti ministar nadležan za promet, dok za odobrenje za ostalu ambalažu izdaje pravna osoba koju ovlasti ministar nadležan za gospodarstvo;
  - za preventivne mjere sigurnosti i postupak u slučaju nezgode ili nesreće, pri čemu su sudionici dužni odmah obavijestiti Državnu upravu za zaštitu i spašavanje (112), te dati sve podatke nužne za poduzimanje odgovarajućih mjera;
  - za odobrenja za prijevoz eksplozivnih tvari koja u unutarnjem prometu izdaje policijska uprava odredišnog područja, a u međunarodnom prometu, ministarstvo nadležno za unutarnje poslove, dok za prijevoz radioaktivnih tvari i nuklearnog materijala izdaje Državni zavod za zaštitu od zračenja.

- **Sigurnosni savjetnik i osobe koje sudjeluju u prijevozu opasnih tvari u svim granama prometa**, novice:
  - pravne i fizičke osobe čija djelatnost obuhvaća prijevoz opasnih tvari u svim granama prometa i ako je s tim povezano pakiranje, utovar, istovar, punjenje ili pražnjenje, dužne su imenovati najmanje jednog sigurnosnog savjetnika. Savjetnik mora posjedovati važeće uvjerenje o stručnoj osposobljenosti opasnih tvari; dužnost savjetnika može obavljati osoba koja ima i druge obveze, a zaposlena je u pravnoj ili kod fizičke osobe ili osoba koja nije zaposlena kod navedenih osoba; stručno osposobljavanje sigurnosnog savjetnika obavljaju ustanove koje dobiju ovlast ministarstva nadležnog za obrazovanje; ministarstvo nadležno za promet propisuje program, provedbu i način stručnog osposobljavanja, a ispitno povjerenstvo imenuje isti ministar na prijedlog Nacionalnog povjerenstva za prijevoz opasnih tvari;
  - osobe koje sudjeluju u prijevozu opasnih tvari, odnosno pri pakiranju, utovaru, istovaru, punjenju i pražnjenju opasnih tvari, moraju imati također završen program stručne poduke, ovisno o poslovima i obvezama radnog mjesta i položiti ispit stručne poduke kod pravne osobe koju imenuje ministarstvo nadležno za obrazovanje.
- **Posebne odredbe o prijevozu opasnih tvari u cestovnom prijevozu**, novice:
  - za vozača koji, osim što mora imati navršene 21 godinu života, mora imati najmanje 1 godinu radnog iskustva na poslovima vozača teretnog vozila čija najveća dopuštena masa prelazi 3500 kg i posjeduje važeće uvjerenje o stručnoj osposobljenosti;
    - za stručno osposobljavanje i provjeru stručne osposobljenosti koje provodi pravna osoba koju za to odredi ministarstvo zaduženo za promet, uz suglasnost ministra nadležnog za unutarnje poslove i ministra nadležnog za obrazovanje;
    - za nadzor nad prijevozom opasnih tvari koje provode isključivo inspektori cestovnog prometa ministarstva nadležnog za promet, ponekad se uključuje inspekcija zaštite okoliša, a po potrebi i druge nadležne inspekcije, specijalizirane organizacije ili pojedinci, pri čemu nadležne inspeksijske službe mogu zatražiti sudjelovanje policijskih službenika; inspektor cestovnog prometa može preventivno ili kada su prilikom nadzora prijevoza opasnih tvari u cestovnom prometu utvrđeni nedostaci, provesti nadzor kod pošiljatelja, prijevoznika ili primatelja opasnih tvari, kao i kod drugih osoba koje obavljaju djelatnost prijevoza opasnih tvari.
- **Odredbe o prijevozu opasnih tvari u ostalim granama prijevoza**, novice:
  - za upravitelja željezničke infrastrukture koji mora izraditi interne planove za hitne slučajeve na ranžirnim kolodvorima sukladno odgovarajućim ugovorima, za zapovjednike zrakoplova i druge sudionike povezane s prijevozom opasnih tvari u zrakoplovima;
  - za pošte koje imaju samo status pošiljatelja u odnosu na prijevoz opasnih tvari u zračnom prometu;
  - za prijevoz opasnih tvari brodovima/plovilima koji su za to namijenjeni, a iznimno i putničkim brodovima/plovilima ako je ta roba smještena u posebnom prostoru odvojenom od putnika.

ZAKLJUČAK

Novi Zakon o prijevozu opasnih tvari napisan je iz razloga što je prvi Zakon o prijevozu opasnih tvari kao i njegove izmjene i dopune trebalo prilagoditi novim izmjenama u međunarodnim ugovorima, sporazumima i konvencijama.

U njegovoj izradi sudjelovali su svi subjekti u Republici Hrvatskoj koji se u svojoj djelatnosti na bilo koji način susreću s njegovim odredbama.

Njihovi prijedlozi i sugestije pridonijeli su tome da novi Zakon bude što bolji i djelotvorniji, a nadamo se da će se samim tim povećati i sigurnost

pri obavljanju svih vrsta prijevoza, kako ljudi, tako i materijalnih dobra i okoliša. U cilju što bolje zaštite ovim Zakonom je propisano da Vlada Republike Hrvatske osniva Nacionalno povjerenstvo za prijevoz opasnih tvari u cilju učinkovitog strateškog upravljanja prijevozom opasnih tvari, a zbog međuresorne koordinacije prijevoza opasnih tvari. Povjerenstvo će biti sastavljeno od djelatnika ministarstva nadležnog za promet, ministarstva nadležnog za unutarnje poslove, ministarstva nadležnog za zdravstvo, ministarstva nadležnog za zaštitu okoliša, ministarstva nadležnog za gospodarstvo, Državnog zavoda za zaštitu od zračenja, Državnog zavoda za nuklearnu sigurnost i Agencije za civilno zrakoplovstvo.

*Đurđica Pavelić, dipl. ing. kem. tehn.
MUP, Inspektorat unutarnjih poslova, Zagreb*